

Համախմբված Ֆինանսական Հաշվետվություններին Կից Ծանոթագրություններ 30.06.14թ դրությամբ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈՒ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ («Բանկը») խմբի Մայր կազմակերպությունն է։ Խումբը բաղկացած է Բանկից և դրա դուստր կազմակերպություններից («խումբ»)։

«ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈՒ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն և հիմնվել է 1995թ. Գ-ի-ում, որպես կոոպերատիվ բանկ կոլեկտիվ սեփականության հիմունքներով և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն սկսած 2006թ. սեպտեմբերից։ Բանկը գործուն է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության համաձայն։ Բանկը գրանցվել է 1998թ. փետրվարի 17-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետև՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N70 արտոնագրային համարով։

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը։

Բանկի զվիավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում, իսկ թվով 49 մասնաճյուղեր գտնվում են Երևանում և տարբեր շրջաններում։ Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Բայրոցի 1 փող., Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն։

Բանկն 30.06.14թ դրությամբ ունի 1096 աշխատող։

Բանկի դուստր կազմակերպություններն են՝ «ԱԳԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՓԲԸ և «ԱԿԲԱ ԲՐՈԹ» ՍՊԸ։

«ԱԳԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» Վարկային կազմակերպությունը հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն և հիմնվել է 2003թ. Գ-ի-ում։ Կազմակերպությունը իրականացնում է ֆինանսական լիզինգի գծով գործառնություններ, ինչպես նաև մատուցում է ֆինանսական խորհրդատվություն և այլ ֆինանսական ծառայություններ։ Կազմակերպությունը գործուն է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության համաձայն և գրանցվել է 2003թ. ապրիլի 23-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N4 արտոնագրային համարով։ Բանկի ներդրումը «ԱԳԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» Վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ում կազմում է 54%։

«ԱԿԲԱ ԲՐՈԿ» ՍՊԸ-ն հիմնվել է 2004թ. Գ-ի-ում։ Կազմակերպությունը ծավալում է ապահովագրական գծով միջնորդական գործնեություն։ Կազմակերպությունը գործուն է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության համաձայն և գրանցվել է 2004թ. հուլիսի 29-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N4 արտոնագրային համարով։ Չնայած այն հանգամանքին, որ Բանկի ներդրումը «ԱԿԲԱ ԲՐՈԿ» ՍՊԸ-ում կազմում է 40%, համաձայն ՀՀՄԱ 27-ի այն համարվել է դուստր կազմակերպություն և համախմբվել այս ֆինանսական հաշվետվություններում։

«ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱՐԻԿՈՒ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն կատարել է ներդրում «ԱՄՈՒԻԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ ու։ «ԱՄՈՒԻԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ-ն հիմնվել է 11.10.2013թ.-ին « ԱՄՈՒԻԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ-ն ՀՀ ԿԲ տրված Թիվ 0002 Լիցենզիայի հիման վրա իրականացնում է ներդրումային ֆոնդերի կառավարման գործունեություն։ «ԱՄՈՒԻԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ-ի հիմնադիրներն են «ԱԿԲԱ ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈՒ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ը՝ 49% և ֆրանսիական «Ամունդի» ԲԸ-ը՝ 51%մասնակցությամբ։ Համաձայն ՀՀՄԱ 28-ի Բանկի կատարած ներդրումը համարվել է ներդրում ասոցիացված կազմակերպությունում և ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվել է առանձին տողով։

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները։ Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում։ Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին։ Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտ տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամի ազդեցությամբ։

Միջազգային տնտեսական ճգնաժամը հանգեցրեց ՀՀ համախառն ներքին արդյունքի, ինչպես նաև արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ։ Չնայած ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի կողմից իրականացված մի շարք կամխարգելիչ միջոցառումների, դեռևս առկա են անորոշությունները կապիտալի հասանելիության և ձեռք բերման արժեքի առումով՝ ինչպես խմբի, այնպես էլ ըրա հանախորդների համար, և շուկայական ավելի խիստ ճնշման պայմաններում Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև խմբի վրա ճգնաժամի ազդեցության հետևանքները կարող են լինել նշանակալի։

Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այն անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ խմբի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա։

Հետևաբար, խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ճշգրտվել դրանց հնարավոր ազդեցությամբ։

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄԱ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհուրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Սեկանաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Սեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ)։

3.2 Չափման հիմքերը

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել։ Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են անորոտիզացված կամ պատմական արժեքով, բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով։

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Խմբի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործուն է Խումբը։ Խմբի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է (ավագույն կերպով արտացոլում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և խմբի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը։ Խումբը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջներին համապատասխան։ Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են խմբի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով։ Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով հազարների ճշտությամբ։ ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ։

3.3 Վերադասակարգում

Անորաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխությունների հետ համադրելիությունն ապահովելու նպատակով։

3.4 Հաշվապահական հաշվառման զարգացվածության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Խումբն ընդունել է իր գործունեության համար համապատասխան և 2010թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանի համար կիրառելի նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի («ՀՀՄՍԽ») և ՀՀՄՍԽ-ի Հաշվետվությունների Սեկնաբանման Հանձնաժողովի («ՀՀՄ») կողմից։ Այն ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք ունեցել են ազդեցություն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ներկայացված են ստորև.

ՀՀՄԱ 7 (Փոփոխություն) «Դիամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն»

Փոփոխությունը մանրամասնորեն պարզաբանում է, որ որպես ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսք կարող է դասակարգվել միայն այն ծախսը, որի արդյունքում ակտիվ է ճանաչվում։ ՀՀՄԱ 7 (Փոփոխություն) կիրառվում է հետընթաց՝ 2010թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար։

ՀՀՄԱ 17 (Փոփոխություն) «Վարձավալություն»

ՀՀՄԱ 17-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ, երբ վարձակալությունը ներառում է և՛ հող, և՛ շինություններ, կազմակերպությունը յուրաքանչյուր տարի դասակարգումը գնահատում է որպես ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն առանձին-առանձին համաձայն ՀՀՄԱ 17 ստանդարտի 7-13 պարբերություններում նշված ընդհանուր դրույթների։ ՀՀՄԱ 17 (Փոփոխություն) կիրառվում է հետընթաց՝ 2010թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար։

3.5 Խմբի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել։ Իսումբը վարածաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը։

Դեկլարությունը կանխատեսում է, որ նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Խմբի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվանից հետո առաջիկա ժամանակաշրջանում։ Այս պահին ղեկավարության գնահատմամբ դրանց հնարավոր ազդեցությունը Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական չի կարող լինել։

ՀՀՄՍ 32 (Փոփոխություն) .Ֆինանսական գործիքներ-ներկայացումն – թողարկված իրավունքների դասակարգում.

Փոփոխությունը ճշգրտում է ՀՀՄՍ 32 ,Ֆինանսական գործիքներ-ներկայացումն-ը սահմանելով, որ արտարժույթով արտահայտված կապիտալի գործիքների ձեռքբերման իրավունքները, օպցիոնները կամ վարանտները հանդիսանում են (ոչ ածանցյալ) սեփական կապիտալի գործիքներ այն դեպքում, երբ կազմակերպությունն այդ իրավունքները, օպցիոնները կամ վարանտները տեղաբաշխում է առկա բաժնետերերի մեջ իրենց բաժնեմասերի դասերին համապատասխան և համամասնորեն։ Նախքան փոփոխությունը արտարժույթով արտահայտված իրավունքները չէին դասակարգվում որպես կապիտալի գործիքներ, այլ պահանջվում էր դրանք հաշվառել որպես ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ։ ՀՀՄՍ 32 (Փոփոխություն)-ը կիրառվում է հետընթաց 2010թ. փետրվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանի համար։

ՖՀՄՍԱԿ (IFRIC)19. Ֆինանսական պարտավորությունների մարումը կապիտալի գործիքներով

Մեկնաբանությունը պարզաբանում է ընկերության կողմից հաշվապահական հաշվառման վարումն այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորության պայմանները վերաբանակցվում են և հանգեցնում են նրան, որ ընկերությունը թողարկում է կապիտալի գործիքներ կազմակերպության կրեդիտորին՝ ֆինանսական պարտավորությունն ամբողջությամբ կամ մասամբ մարելու նպատակով. Այն պահանջում է, որպեսզի օգուտը կամ վնասը ճանաչվեն ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, որը չափվում է ֆինանսական պարտավորության մնացորդային արժեքի և թողարկված կապիտալ գործիքների իրական արժեքի տարբերությամբ։ Եթե թողարկված կապիտալ գործիքների իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, ապա կապիտալի գործիքները պետք է չափվեն մարված ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի չափով։ Չի ակնկալվում, որ այս մեկնաբանության կիրառումը կազդի Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա։

ՖՀՄՍ 1 (փոփոխություն) Սահմանափակ ազատում համեմատելի ՖՀՄՍ 7-ից. Բացահայտումներ առաջին անգամ կիրառողների համար

ՖՀՄՍ 1-ում կատարված փոփոխությունը թույլ է տալիս այն առաջին անգամ կիրառողներին ազատվել այն համադրելիներից, որոնք հասանելի են նրանց, ովքեր արդեն օգտագործում են ՖՀՄՍ-ները՝ բարելավումներ ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ բացահայտումներն (ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ) առաջին անգամ կիրառելիս։ Ուժի մեջ է 2010թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար։

ՖՀՄՍ 7 (փոփոխություններ) Ֆինանսական ակտիվների փոխանցում

Փոփոխության նպատակն է օգնել ֆինանսական հաշվետվություններ օգտագործողներին գնահատելու ֆինանսական ակտիվների գծով բարդ փոխանցումների ռիսկայնությունը և այս ռիսկերի ազդեցությունը կազմակերպության ֆինանսական վիճակի վրա։ Պահանջվող լրացուցիչ բացահայտումները նախատեսված են տեղեկատվության տրամադրման համար, որոնք թույլ են տալիս օգտագործողներին

Հասկանալ ոչ ամբողջապես ապամանաչվող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի և դրա հետ կապված պարտավորության միջև հարաբերությունը

Կախտել ամբողջապես ապամանաչված ֆինանսական ակտիվներում հաշվեռու կազմակերպության անընդիստ ներգրավվածության հետ կապված ռիսկերը և դրանց բնույթը
Այս փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել 2010թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար։

ՀՀՄՍ 24 (վերափոխված) Կապակցված կողմերի բացահայտում

ՀՀՄՍ 24 (վերափոխված) ստանդարտը փոխարինում է 2003թ. -ին լույս տեսած ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտին։ Վերափոխված ստանդարտը պարզաբանում և պարզեցնում է կապակցված կողմերի սահմանումը և ազատում է կառավարության հետ կապված կազմակերպություններին բացահայտել կառավարության և կառավարության հետ կապված կազմակերպությունների հետ կատարված բոլոր գործառնությունների վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվությունը։ Վերափոխված ՀՀՄՍ 24 ստանդարտը ուժի մեջ է մտնում 2011թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար։ Վաղ կիրառումը, ամբողջական կամ մասնակի, թույլատրվում է։

ՖՀՄՍ 1 (փոփոխություն) Խիստ զնաճ և առաջին անգամ կիրառողների համար սահմանված ամսաթվերի հեռացում

ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է երկու սահմանափակ փոփոխություններ ՖՀՄՍ 1 «Ֆինանսական Դաշվետվությունների Սիջազգային Ստանդարտների առաջին անգամ կիրառում» նկատմամբ։ Առաջին փոփոխության համաձայն ֆիջաված ամսաթվի դրույթը «2004թ. հունվարի 1» փոխարինվում է «ՀՀՄՍ-ների անցման ամսաթվում», այդպիսով չպարտավորեցնելով առաջին անգամ ՖՀՄՍ-ներ կիրառող կազմակերպություների վերահաշվարկել ՖՀՄՍ-ներին անցման ամսաթվին նախորդող ժամանակաշրջանում կատարված գործառնությունները։ Երկրորդ փոփոխությունը տրամադրում է ցուցումներ, թե ինչպես տվյալ կազմակերպությունը պետք է ներկայացնի ֆինանսական հաշվետվությունները համաձայն ՖՀՄՍ-ների, այն ժամանակաշրջանից հետո, երբ կազմակերպությունն ի վիճակի չէր կիրառել ՀՀՄՍ-ները, քանի որ վերջինիս գործառնական արտարժույթը ենթակա էր խիստ զնաճի։ Ուժի մեջ է մտնում 2011թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար։

ՀՀՄՍ 12 (փոփոխություն) Հիմքում ընկած ակտիվների վերականգնում

ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է սահմանափակ շրջանակներում փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12 «Շահութահարկի» նկատմամբ, որոնք կիրառելի են միայն այն դեպքում, երբ կազմակերպությունն ընտրում է իրական արժեքի մոդելը
ՀՀՄՍ 40 «Ներդրումային գույք»-ում։ Փոփոխությունները ներկայացնում են հերքելի ենթադրություն, որ նման հանգամանքներում ներդրումային գույքը ամբողջապես վերականգնվում է վաճառքի միջոցով։ Ուժի մեջ է մտնում 2012թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար։

ՖՀՄՍԱԿ 14 (փոփոխություն) «Նվազագույն ֆինանսավորման պահանջի կանխավճար»՝ թողարկված 2009թ. Օոյեմբերին

Փոփոխությունները ճշգրտում են ՖՀՄՍԿ 14-ի չկանխատեսված հետևանքը՝ «ՀՀՄՍ 19 – Սահմանափակում սահմանված հատուցումների ակտիվ նկատմամբ, նվազագույն ֆինանսավորման պահանջները և դրանց փոխազդեցությունը»։ Առանց փոփոխությունների, կազմակերպություններին չի թույլատրվում նվազագույն ֆինանսավորմանն ուղղված որոշ կամավոր կանխավճարներ ճանաչել որպես ակտիվ։ Սա չէր ենթադրվում այն ժամանակ, երբ թողարկվում էր ՖՀՄՍԿ 14-ը, իսկ փոփոխությունները լուծում են խնդիրը։ Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2011թ. հունվարի 1-ին սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար։ Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրելի է։ Փոփոխությունները պետք է կիրառվեն հետընթաց ամենավաղ համեմատական տարեկան ժամանակաշրջանի համար։

ՖՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ

ՀՀՄՍԽ-ն նպատակ ունի փոխարինել ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը», ամբողջապես։ Փոխարինող ստանդարտը (ՖՀՄՍ 9) թողարկվում է փուլերով։ Մինչ այսօր, լույս են տեսել ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման, դասակարգման, չափման և ապաճանաչման գլուխները։ Այս գլուխներն ուժի մեջ են մտնում 2013թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար։

Արժեզրկման մեթոդոլոգիայի և հեջավորման հաշվառման հետ կապված գլուխները դեռ մշակման փուլում են։

Դեկլարությունը դեռ պետք է գնահատի այս փոփոխության հնարավոր ամբողջական ազդեցությունը Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա։ Այնուամենայնիվ, սկզբնական գնահատումներն այն են, որ փոփոխությունը կարող է ազդել Խմբի իր վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական ակտիվների հաշվառման վրա, քանի որ ՖՀՄՍ 9 թույլատրում է իրական արժեքի փոփոխություններից օգուտների և վնասների ճանաչումը այլ համապարփակ եկամուտներում, միայն եթե դրանք վերաբերում են առևտրային նպատակներով չափվող կապիտալի գործիքներում ներդրումներին։

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները օգուտը կամ վնասը, օրինակ, կճանաչվի ուղղակիորեն ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։ Ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանում, օրինակ, Խումբը ճանաչել է նման 47,032 հազար ՀՀ դրամի օգուտը այլ համապարփակ եկամուտներում։ Միաժամանակ, կլինեն ֆինանսական ակտիվների միայն երկու դասեր՝ չափվող միայն ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով։

Տարեկան բարեփոխումներ 2010թ. համար (ուժի մեջ է մտել 2010թ. հուլիսի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո)

ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է 2010 թվականի ՖՀՄՍ բարեփոխումները։ Այս փոփոխությունների մեծ մասը ուժի մեջ են մտնում 2010թ. հուլիսի 1-ին կամ 2011թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար։ 2010թ. բարեփոխումները փոփոխում են որոշ դրույթներ ՖՀՄՍ1, ՖՀՄՍ 34, ՖՀՄՍ 7 , ՀՀՄՍ1, ՀՀՄՍ 27, ՀՀՄՍ 34 և ՖՀՄՍԱԿ13-ում։ Խմբի առաջնային գնահատումները ցույց են տալիս, որ 2010թ. փոփոխությունները եական ազդեցություն չեն ունենա Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, բացառությամբ ֆինանսական գործիքների բացահայտման պահանջների, որոնք մեղմացնում են բացահայտման ենթակա հետևյալ պահանջները.

ֆինանսական ակտիվների մնացորդային արժեքները, որոնք այլ կերպ կլինեին ժամկետանց կամ արժեզրկված, որոնց ժամկետները վերանայվել են

վարկային ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական գործիքների համար, որոնց մնացորդային գումարը լավագույնն է ներկայացնում վարկային ռիսկի առավելագույն չափը

ժամկետանց կամ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով վերցրած գրավների իրական արժեքի գնահատումը և նկարագրությունը

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում։ Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն։

4.1 Ֆինասական հաշվետվությունների համախմբում

Պոստը Գուստրի քաղաքում

Դուստր կազմակերպությունները, որոնց նկատմամբ Խուսըը կարող է տնօրինել ծայրի իրավունք տվող բաժնետոմսերի կեսից ավելին կամ այլ կերպ վերահսկում է այդ ընկերության գործունեությունը, համախմբվում են։ Դուստր կազմակերպությունների հաշվետվությունները համախմբվում են, երբ վերահսկումը փոխանցվում է Խմբին և բացառվում են համախմբումից, երբ դադարում է վերահսկելու հնարավորությունը։

Բոլոր ներխմբային գործառնությունները, հաշվարկների մնացորդները կամ չիրացված հասույթը բացառվում են։ Բացառվում է նաև չիրացված վնասը, մինչև ձեռք չի բերվում համոզվածություն փոխանցված ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ։ Վնհրաժեշտության դեպքում, դուստր կազմակերպությունների հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը փոփոխվել է Խմբի կողմից ընդունված քաղաքականությանը համապատասխանեցնելու նպատակով։

Չեռք բերման ժամանակ

Չեռք բերման ժամանակ, Դուստր կազմակերպության ատիվները, պարտավորություններն ու պայմանական պարտավորությունները չափվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ իրական արժեքով։ Չեռք բերման արժեքի և ձեռք բերված գուտ ակտիվների դրական տարբերությունը հաշվառվում է որպես գույվիլ։ Եթե ձեռք բերման արժեքը փոքր է ձեռք բերված դուստր կազմակերպության գուտ ակտիվների իրական արժեքից, ապա տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունում ձեռք բերման ժամանակաշրջանում։ Չվերահսկվող մասնակցությունը հաշվառվում է ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի համապատասխան չափով։ Հետագայում, չվերահսկվող մասնակցությանը գերազանցող ցանկացած վնաս վերագրվում է Մայր Կազմակերպության բաժնեմասին։ Մայր ընկերության բաժնետերերին բաժնետիրական կապիտալը և չվերահսկվող մասնակցության հասանելիք գուտ եկամուտը արտացոլվում են առանձին տողերով հաշվեկշռում և ֆինանսական արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունում։

4.2 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Խուսնք և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել։ Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Խմբից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել։ Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը։

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող` իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս» օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը։

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կրոուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը` նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ։

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են` ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը։ Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեզրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում։ Ներդրումային պրոտֆեիտ, այլ կառավարական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան։

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Խմբի` վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է։

Զուտ առևտրային եկամուտ

Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժուքային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը։ Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առջ ու վաճառքից գուտ եկամուտը կամ ծախսը։

4.3 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով գործարքի օրվա փոխարժեքով։ Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում։ Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը։

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում։ Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են կապիտալում։

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժուքային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով։ Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժուքային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով։ Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող` իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս։ Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում։

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առջ ու վաճառքից գուտ եկամուտ տողում։

4.4 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից։ Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում։

Ընթացիկ հարկը տարվա համար

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները։ Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մտավոր քվերի վրա։ Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս։ Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել։ Հետևաբար, կարող են առաջանալ մշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ։ Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ։ Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ։

Դետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բառառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուրվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հորինման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Դետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Դետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույթով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Դետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ԳՅ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ԳՅ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԼՔԲ պ վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում խուճըն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամանակաշրջանների համար բացված ավանդային հաշիվներ և փոխտվություններ: Բանկերին տրամադրված ֆիջսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիջսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են հմեթի ղեկավարության կողմից զնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Խուճըն ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործառքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործառքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ՝ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործառքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Խմբի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ հմեթի ղեկավարության կողմից սահմանված զնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում՝ վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից Շշված ակտիվի ձեռք բերման պահին: Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, խուճըն հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների զնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժութային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բաղոլ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչից արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված՝ ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:

Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալ գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն՝ հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող, և

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր Ֆիջսված մարման ժամկետով արժեթղթերը դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ խուճըն հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե խմբի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա անբոլոջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր Ֆիջսված մարման ժամկետով արժեթղթերը դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ խուճըն հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե խմբի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա անբոլոջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են խմբի կողմից ուղղակիորեն պարտապահին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության։

Միջուկային օդանավը համարվում է Վերածնունդի ժամանակաշրջանի արժեքների օրինակ

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները։ Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույթով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։ Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսարդույթի մեթոդը։ Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից։ Դաճախորդների տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով։

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք խուճը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում։ Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով։ Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերածակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։ Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսարդույթի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։ Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ խուճը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները։

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է։ Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով։ Դակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկումից պահուստների գումարները։

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշիի ամսաթվով խուճքն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար։

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խուճքը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել։

Վրժարկված հարկերի օրինակ

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառու կամ վարկառուների խուճքն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ կապիտալ նորմատիվ, գուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլիմի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա։

Խուճը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես նական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի մնամատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով։ Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոիշյալ խմբերում։

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունքում տոկոսարդույթով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բազառության վարկի հետևյալված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն։ Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։ Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույթ, ցամաքացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսարդույքն է։ Խուճը կարող է արժեզրկունը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը։

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխատուցվող գումարները, համած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի խմբին, թե ոչ։

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխատուցվող գումարները, համած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի խմբին, թե ոչ։

Վրժարկված հարկերի օրինակ

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա։ Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությանը, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով։

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են խմբի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ։

Վրժարկված հարկերի օրինակ

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա։ Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով։

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գինի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ)։ Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդադիսան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են խմբի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար։

Վրժարկված հարկերի օրինակ

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել խմբին։ Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով։ Եթե ապագա դուրսգրուըը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին։

Վրժարկված հարկերի օրինակ

Վերանայված վարկեր
Որտեղ հնարավոր է, խուճը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը։ Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարածգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության։ Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց։ Դեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն։ Վարկերը շարունակում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսարդույքը։

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարուճների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, կապիտալից վերածնակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։

Վաճառքի համար

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում։ Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կրուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո։

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,

Խումբը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,

և Խումբը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը։

Վաճառքի համար

Եթե Խումբը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում Խմբի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում։ Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Խմբի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար։

Վաճառքի համար

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի Լ/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Խումբը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը։

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը։

Փոխառուի փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էակամորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Չետզման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ։ Չետզման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Չետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված։ Չամապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում։

Չետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ։

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկանուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեզրկվում են հետզման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը։

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով։ Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է հաշվեկշռում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ։ Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն։

Վաճառքի համար

Չեքքերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում հաշվեկշռում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Ձուտ առևտրային եկանուտ» հոդվածում։

4.12 Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն – Խումբը որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության սկզբում Խումբը ֆինանսական վարձակալությամբ տրամադրած ակտիվները հաշվառում է ներդրումների զուտ գումարով։ Այս գործառնությունները ներկայացվում են որպես հաճախորդների տրված վարկեր և փոխատվություններ։ Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ընթացքում այնպես, որ ապահովի ամփոփու պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չմարված զուտ ներդրումների նկատմամբ։ Սկզբնական ուղակի ծախսերը ներառվում են ստացվելիք գումարների սկզբնական ճանաչման ժամանակ։

Վաճառքի համար

Գործառնական վարձակալություն – Խումբը որպես վարձակալ
Սկտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն։ ործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձակալություն է ձևաձևվում վարձակալության ընթացքում, որ ապահովի ամփոփու պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չմարված զուտ գործառնական ծախսերում։

4.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ։ Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը։ Դողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ուժին անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում։

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը`

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	20	5
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և անորտիզացվում են գծային հիմուներով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությունը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կրուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն անորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի կազմակերպություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.14 *Գուղվի և ոչ նյութական ակտիվներ*

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրից, արտոնագրերից և այլն:

Ձեռք բերված որոշելի ակտիվների, պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների զուտ իրական արժեքում հսնրի բաժնեմասը գերազանցող ձեռք բերման արժեքի մեծությունը ճանաչվում է որպես գուղվի: Եթե այն բացասական է (բացասական գուղվի), այն անմիջապես ճանաչվում է տարվա արդյունքներում:

Փոխանակման օրվա դրությամբ ձեռք բերված զուտ ակտիվներում բաժնեմասի մնացորդային արժեքի նկատմամբ հավելյալ ներդրման արժեքի մեծությունը ճանաչվում է որպես չվերահսկվող բաժնեմասի ձեռք բերումից առաջացած գուղվի:

ուղվիը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ հանձն արժեզրկումից կուտակված կրուստները:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված անորտիզացիան կամ արժեզրկումից կրուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն անորտիզացվում են գծային հիմուներով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1-ից 10 տարվա ընթացում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Անորտիզացիայի

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն անորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում: Դանակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.15 *Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ*

Ոչ ընթացիկ ակտիվները դասակարգվում են վաճառքի համար պահվող, երբ հաշվեկշռային արժեքը ենթակա է փոխհատուցման ոչ թե դրանց հետագա շահագործման, այլ վաճառքի միջոցով: Դրանց վաճառքը ենթադրվում է իրականացնել վաճառքի համար պահվող դասակարգումից հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Վաճառքի համար պահվող դասակարգված ոչ ընթացիկ ակտիվները ճանաչվում են հաշվեկշռային արժեքի կամ իրական արժեքի՝ հանձն վաճառքի ծախսերը, նվազագույնով: Եթե վերջինս ավելի փոքր է, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա ճանաչվում է արժեզրկումից կրուստ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքի՝ հանձն վաճառքից ծախսերը, հետագա ցանկացած աճ ճանաչվում է միայն տվյալ ակտիվի նախկինում արժեզրկված գումարների չափով:

4.16 *Շնորհներ*

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են եկամուտներից գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.17 *Ներգրավված միջոցներ*

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ԴԴ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանձն գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են անորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսարդույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճմանչման ժամանակ, այնպես էլ անորտիզացիայի ընթացքում:

4.18 *Կենսաթոշակներ*

Խմբում, աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը Դայաստանի Դանրապետության պետական կենսաթոշակային համակարգին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի ձևավորվում: Նշված համակարգին հատկացումների հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջանում, որին դրանք վերաբերվում են:

4.19 *Ֆինանսական երաշխիքներ*

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք՝ պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտատպամի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Խումբը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է անորտիզացված վճարից և երշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.20 *Պահուստներ*

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Խումբն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.21 *Բաժնետիրական կապիտալ*

Բաժնետիրական կապիտալ

Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշիռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշիռի ամսաթվով կամ մինչև այդ:

Սինչև հաշվապահական հաշվեկշիռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշիռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.22 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվեկշռում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական զննահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ հսնքի ղեկավարությունը կատարի կանոնադրյալ հաշվապահական զննահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրույթյան ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Նախատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, ինչքան և հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Այնքան դեպքում, չնայած զննահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված զննահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով մշանակալից դատողությունները և զննահատումները ներկայացվում են ստորև:

Դուստր կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունների համախմբումը հունքի ֆինանսական հաշվետվություններում, երբ մասնակցությունը դուստրի կապիտալում ցածր է կամ համասար 50%

Չնայած այն հանգամանքին, որ հունքի ներդրումը «ՎԿԲԸ ԲՐՈԿ» ՍՊԸ-ում կազմում է 40%, համաձայն ՀՀՄՍ 27-ի, այն հանդիսանում է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում դուստր կազմակերպություն, քանի որ հունքը վերահսկում է դրա գործունեությունը:

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Հսնքի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են ՀՀ ԿԲ, պետական և ոչպետական պարտատոմսերը, ոչպետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ հունքը դասակարգում է արժեթղթերը որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Հունքն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ փոխկապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Երբ շուկայի բացակայության դեպքում հունքը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույթների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխառությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ

Հունքը զննահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխառությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը զննահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման զննահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխառությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, հունքը մաս ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն զննահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վստաբարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կատուցվածքային թուլությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Հունքը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը եական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար եական է կամ երկարատև նվազումը՝ հունքը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, հունքը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վստաթել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6. «Ձուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

<i>Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	160,739	626,714
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխառություններից	13,720,776	12,878,683
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	229,371	86,560
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից	11,548	124,976
Այլ տոկոսային եկամուտներ	5,942	34,478
<i>Ընդամենը</i>	<i>14,128,376</i>	<i>13,751,411</i>

<i>Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	3,314,651	3,739,278
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	3,352,270	2,687,135
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց		
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց	40,558	131,964

Այլ տոկոսային ծախսեր	199	963
Ընդամենը	6,707,678	6,559,340

Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	7,420,698	7,192,071
---	------------------	------------------

7. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Դրամարկային գործառնություններից	57,013	57,584
Հաշվարկային ծառայություններից	297,597	534,073
Երաշխիքներից, հոծարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	34,965	36,325
Ֆինանսական լիզինգի գծով վճարներ		
Վճարային քարտերի սպասարկումից	532,693	711,019
Այլ կոմիսիոն վճարներ	518,732	11,112
Ընդամենը	1,441,001	1,350,113

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հաշվարկային գործառնություններից/փոխանցումներից	115,734	159,999
Դրամարկային գործառնություններ	76,510	10,408
Վճարային քարտերով գործառնություններ	356,895	323,966
Այլ կոմիսիոն վճարներ	49,207	63,785
Ընդամենը	598,345	558,158

Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	842,656	791,955
--	----------------	----------------

8. Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Արտարժույթի առջ ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	453,218	497,420
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	-31,927	-261,139
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝		250,725
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ		
Առևտրային նպատակով պահվող ներդրումների առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ	87,780	
Առևտրային նպատակով պահվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	5,660	237,064
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առջ ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ		
Թանկարժեք մետաղների վերագնահատումից ստացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ		
Ընդամենը	514,731	724,070

8.1. Այլ գործառնական եկամուտներ

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	1,112	639
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	672,577	511,852
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից եկամուտ		
Ֆակտորինգից, ակրեդիտիվներից ստացված եկամուտներ	773,926	130,795
Այլ եկամուտներ	109,034	133,962
Ընդամենը	1,556,649	777,248

9. Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վարկերի և հաճախորդներին փոխատվությունների գծով	4,424,098	831,719
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով	0	0
Այլ ակտիվներ գծով	-9,004	-10,765
<u>Ընդամենը</u>	4,415,094	820,954

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին		
Մասհանուն		
Վերադարձ		
Դուրսգրում		
Մնացորդը ժամակաշրջանի վերջին		

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին		
Մասհանուն		
Վերադարձ		
Դուրսգրում		
Մնացորդը ժամակաշրջանի վերջին		

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին	3,294,214	2,641,820
Մասհանուն	4,424,098	831,719
Վերադարձ	431,924	491,278
Դուրսգրում	-2,069,161	-1,081,126
Մնացորդը ժամակաշրջանի վերջին	6,081,075	2,883,691

Ներդրումներ գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին	17,394	17,394
Մասհանուն		
Վերադարձ		
Դուրսգրում		
Մնացորդը ժամակաշրջանի վերջին	17,394	17,394

Այլ ակտիվների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին	34,451	30,759
Մասհանուն	-9,004	-10,765
Վերադարձ		302
Դուրսգրում	-15,350	-8,242
Մնացորդը ժամակաշրջանի վերջին	10,097	12,054

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին		
Մասհանուն		

Վերադարձ		
Դուրսգրում		
Սնագրորդ ժամակաշրջանի վերջին		

10. Ընդհանուր վարչական ծախսեր

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Աշխատավարձ	3,399,894	3,220,516
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ		0
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	70,803	39,648
Գործուղման ծախսեր	40,287	48,861
Տրանսպորտի, կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	182,301	176,846
Վարձակալության գծով ծախսեր	108,794	25,758
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	291,656	413,911
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	22,650	16,703
Անվտանգության գծով ծախսեր	310,663	229,624
Գրասենյակային ծախսեր	98,059	83,762
Ուսուցման ծախսեր	2,673	1,725
Ապահովագրություն	57,256	48,167
Ընդամենը	4,585,036	4,305,521

10.1 Այլ գործառնական ծախսեր

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Գովազդի ծախսեր	377,100	214,407
Վճարված տուգանքներ	13	781
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների անորոշագին ծախսեր	818,654	759,450
Ինկասացիայի գծով ծախսեր	52,806	51,197
Ավանդների ապահովագրության գծով ծախսեր	34,322	59,434
Այլ ծախսեր	273,772	165,628
Ընդամենը	1,556,667	1,250,897

11 «Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս»

<i>Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ եկամուտ</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներից	(21,318)	
Համատեղ վերահսկվող միավորներում ներդրումներից		
Դուստր բանկերում ներդրումներից		
Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներից		
Ընդամենը	(21,318)	-

12. «Շահութահարկի գծով ծախս»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Շահութահարկի գծով ծախս	39,718	715,918
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները		
Դեմոնստրացիայի հարկի գծով ծախս	-	
Ընթացիկ շահութահարկ	39,718	715,918

Հարկ է նշել, որ հաշվետու ժամանակաշրջանում շահութահարկի գծով ծախսը իրենից ներկայացնում է միայն դուստր ընկերությունների շահութահարկի գծով ծախսերը:

ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը.

	Սնագրորդ նախորդ ժամանակաշրջանի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Սնագրորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ
--	--	--------------------------------------	-----------------------------------	--

Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	230,722	0	0	230,722
Հիմնական միջոցներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	146,483			146,483
Ակտիվներին վերաբերվող շնորհներ	0			0
Այլ պարտավորությունների գծով	84,239			84,239
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	(980,690)	0	0	(980,690)
Պայմանական պարտավորություններ	(33,935)			(33,935)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ և այլ ակտիվներ	(64,385)			(64,385)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	0			0
Հիմնական միջոց	(698,798)			(698,798)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(183,572)			(183,572)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(749,968)	0	0	(749,968)

«Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	(260,256)	2,393,313
Սովորական բաժնետոմսերի քանակ	2,500	2,500
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	(104)	957

13«Կանխիկ դրամական միջոցներ»

13.1 Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համաժեռքեր և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1	Կանխիկ դրամական միջոցներ	6,630,565	5,944,973
2	Պրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	2,920,188	3,909,563
3	Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	26,929,445	35,224,043
4	Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		
5	Ղեկնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	310,000	510,000
6	Հաշվեգրված տոկոսներ ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվներից և ավանդներից		
	Ընդամենը	36,790,198	45,588,579
	<i>Պրամական միջոցների հոսքերում ներառված կանխիկ դրամական միջոցներ և հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում</i>	<i>36,480,198</i>	<i>45,078,579</i>
	<i>Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ (Ծանոթ 14)</i>	<i>17,347,120</i>	<i>17,199,303</i>
	<i>Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համաժեռքեր</i>	<i>53,827,318</i>	<i>62,277,882</i>

14«Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերում	52,757	47,830
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	17,127,575	16,329,489
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	166,649	821,984
Հաշվեգրված տոկոսներ	139	
Ընդամենը	17,347,120	17,199,303
Սիջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ ԿԲ-ում՝	-	-
վարկեր և ավանդներ		
Ֆատկորինգ		
Ֆինանսական լիզինգ		
ոեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
այլ		
ՀՀ բանկերում՝	848,208	3,957,783

վարկեր և ավանդներ	610,882	3,447,783
Ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	237,326	510,000
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում՝	9,369,731	5,107,801
վարկեր և ավանդներ	4,887,360	4,867,680
Ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	4,482,371	240,121
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	75,868	25,728
վարկեր և ավանդներ		
Ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	75,868	25,728
Չաշվեզրված տոկոսներ	11,457	28,811
Ընդամենը	27,652,384	26,319,426
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	27,652,384	26,319,426

<i>Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ</i>		
ԴԴ ֆինանսական կազմակերպություններում՝	31,836	478,630
վարկեր և ավանդներ	20,364	
Ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		465,514
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	11,472	13,116
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝	-	66,535
վարկեր և ավանդներ		
Ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ		66,535
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում	796,338	3,312
վարկեր և ավանդներ		
Ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	796,338	3,312
Չաշվեզրված տոկոսներ	227	1,831
Ընդամենը	828,401	550,308

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	828,401	550,308
Զուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	28,480,785	26,869,734

15. Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ- (Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ- (Բաա3) -ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր	-	-
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	-	-

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր

	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-ԱՅ/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր				
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված

Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Վարկեր, ֆակտորինգ, դերիտորական պարտքեր	-	-	-	-
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող վարկառուների				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող վարկառուների				
Հիփոթեկ				
Սպառողական վարկեր				
Այլ				
Ածանցյալ գործիքներ	-	-	-	-
ֆյուչերս				
ֆորվարդ				
օպցիոն				
սվոպ				
այլ				
## Ընդամենը	-	-	-	-
Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-

փոխատվություններ»

<i>Տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վարկեր, այդ թվում	156,531,871	146,628,409
ՀՀ կառավարությանը	-	-
տեղական ինքնակառավարման մարմիններին	-	-
հիփոթեքային		
Վարկային գծեր և օվերդրաֆտներ	16,650,745	13,845,173
Ֆակտորինգ	6,820,815	4,311,253
Ֆինանսական լիզինգ	7,629,142	7,774,381
Հետգնման պայմանագրեր	-	-
Ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
Այլ	28,547	17,477
Այդ թվում հաշվեգրված տոկոսներ	4,766,676	2,663,018
Ընդամենը վարկեր	187,661,120	172,576,693
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ժամառ. 7)	(6,081,075)	(3,294,214)
Ընդամենը զուտ վարկեր	181,580,045	169,282,479

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխատվությունների կառուցվածքը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտարձանակ	Նախորդ ժամանակաշրջանի զուտարձանակ
---	-------------------------------------	-----------------------------------

Վարկեր և փոխառություններ,	187,661,120	172,576,693
որից արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխառություններ, այդ թվում՝	347,870	119,113
ժամկետանց	1,344,227	510,971
վերածնակերպված	-	-
վերաֆինանսավորված	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(6,081,075)	(3,294,214)
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխառություններ	181,580,045	169,282,479

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծություն ըստ հաճախորդների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Պետական ձեռնարկություններ	15,830	20,071
Մասնավոր ձեռնարկություններ	57,912,120	62,987,555
Ֆիզիկական անձիք, այդ թվում՝	119,852,866	99,464,336
սպառողական վարկեր	50,447,602	27
հիպոթեքային վարկեր	5,115,058	3
վարկային քարտեր	9,814,086	13,827,268
Անհատ ձեռնարկատերեր	9,880,304	10,104,731
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխառություններ	187,661,120	172,576,693
Այդ թվում հաշվեզրկված տոկոսներ	4,766,676	2,952,706
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(6,081,075)	(3,294,214)
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխառություններ	181,580,045	169,282,479

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծություն ըստ վարկավորման ոլորտների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերությունը	Նախորդ ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	31,186,858	17	32,445,324	19
Գյուղատնտեսություն	65,426,350	35	51,812,501	30
Շինարարություն	5,308,682	3	5,012,797	3
Տրանսպորտ և կապ	4,533,315	2	4,691,550	3
Առևտուր	19,170,029	10	20,886,009	12
Սպառողական	50,447,602	27	43,582,634	25
Հիպոթեքային վարկեր	5,115,058	3	4,945,116	3
Սպասարկման ոլորտ	6,293,747	3	5,605,194	3
Այլ	179,479	0	3,595,567	2
Ընդամենը	187,661,120	100.00	172,576,693	100.00

17. «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	5,744,859	6,179,666
զանձապետական պարտատոմսեր	5,744,859	6,179,666
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
այլ	-	-
ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր	-	-
զանձապետական պարտատոմսեր	-	-
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
այլ	-	-
ԲԲԳ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ չունեցող երկրներ պետական արժեթղթեր	-	-
զանձապետական պարտատոմսեր	-	-
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
այլ	-	-
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	5,744,859	6,179,666

<i>ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր</i>	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից «Գ» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
ԲԲԲ-/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ		81,212		81,212
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	-	81,212		81,212

<i>Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</i>	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ		405,947		400,935
ԲԲԲ-/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ		564,940		594,629
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր		970,887		995,564
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կրուստների պահուստ		(17,394)		(17,394)
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՎԱՃԱՌՔԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՏՉԵԼԻ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ		6,779,564		7,239,048

18. «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ»

<i>Պետական արժեթղթեր</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր զանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ		
ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր զանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ	-	-
ԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր զանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ	-	-

Ընդամենը պետական արժեթղթեր	-	-	-	-
<i>ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր</i>	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/ԱՅ/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից «Գ» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	-	-	-	-

<i>Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</i>	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/ԱՅ/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր			-	-
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կրուստների պահուստ				
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՎԱՃԱՌՔԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՏՉԵԼԻ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ		-		-

կապիտալում»

<u>Վերահսկվող միավորումներում ներդրումների շարժ</u>	
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	362,405
Ավելացում	
Օտարում (վաճառք)	
Արժեքի արժեզրկում	(30,084)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	332,321

<u>Վերահսկվող միավորումներում ներդրումներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ատոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներ	332,321	384,485
Համատեղ վերահսկվող միավորումներում ներդրումներ		
Դուստր բանկերում ներդրումներ		
Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներ		
Շահաբաժիններ		

ԸՆԴԱՍԵՆԸ	332,321	384,485
----------	----------------	----------------

20. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Հիմնական միջոցներ

Հոդվածի անվանումը	Հոդ և շենքեր	Սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմն. միջոցներ	Ֆին. վարձակ. վարձակալված միջոցներ	Վարձակ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	13,186,889	2,827,716	358,934	1,480,025	563,986	3,392	18,420,942
Ավելացում	528,065	734,151	28,658	189,563		36,638	1,517,075
Օտարում		-1,294	-6,301	-11,197			-18,792
Վերադասակարգում							0
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	13,714,954	3,560,573	381,291	1,658,391	563,986	40,030	19,919,225
Ավելացում	20,742	96,390	16,170	210,505	263,822	112,373	720,002
Օտարում	-24,494	-8,511		-100			-33,105
Վերադասակարգում		-622,044	-34			25,795	-596,283
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	13,711,202	3,026,408	397,427	1,868,796	827,808	178,198	20,009,839
Կուտակված մաշվածություն							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	1,329,238	1,155,024	198,705	514,639	56,500	414	2,136,280
Ավելացում	549,486	421,076	71,730	274,741	107,953	400	1,106,968
Օտարում		-888	-4,581	-7,624	-74		-13,167
Վերադասակարգում				-140,734			-140,734
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	1,878,724	1,575,212	265,854	641,022	164,378	814	4,526,005
Ավելացում	281,629	185,168	36,859	148,965	53,928	1,387	707,936
Վերադասակարգում		-821,227	-33	144,765	42		
Օտարում	-3,591	-124					-3,715
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2,156,762	939,029	302,680	934,752	218,348	2,201	4,553,773
Ձուտ հաշվեկշռային արժեք							
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	11,554,440	2,087,379	94,747	934,043	609,460	175,997	15,456,066
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	11,836,230	1,985,361	115,437	1,017,368	399,608	39,216	15,393,220

	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ. գծով կապ. ներդ.	Գուտվիլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	385,024	926,561	0	54,238	0	18,132	1,383,955
Ավելացում	14,210	27,021		2,172			43,403
Օտարում	-13,318						0
Վերազնահատում*							0
Արժեզրկում							0
Վերադասակարգում							0
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	385,916	953,582	0	56,410	0	18,132	1,414,040
Ավելացում	11,639	1,924					13,563
Օտարում							0
Վերազնահատում*							0
Արժեզրկում							0
Վերազնահատումից մաշվածության ճշգրտում							0
Վերադասակարգում		-15,312					-15,312
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	397,555	940,194	0	56,410	0	18,132	1,412,291
Կուտակված մաշվածություն							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	90,107	400,463	0	38,216	0	0	528,787
Ավելացում	37,939	179,263		7,401			224,603
Օտարում	-12,076						-12,076
Արժեզրկում							0
Վերադասակարգում							0
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	115,971	579,726	0	45,617	0	0	741,313
Ավելացում	18,863	88,610		3,245			110,718
Օտարում							0

Վերազնահատումից մաշվածության ճշգրտում							0
Արժեզրկում							
Վերադասակարգում	-487	-4,514					-5,001
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	134,347	663,822	0	48,862	0	0	847,030
Ձևոտ հաշվեկշռային արժեք							
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	263,208	276,372		7,548		18,132	565,260
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	269,945	373,856		10,793		18,132	672,726

22. «Այլ ակտիվներ»

<i>Քանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ստացվելիք շահաբաժիններ		
Հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ		
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	101,118	64,051
Ընդամենը	101,118	64,051

<i>Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով		
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով		
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	3,731	245
Կանխավճարներ մատակարարներին	481,982	405,789
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության գծով	695,538	20,888
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	410,959	401,829
Ընդամենը	1,592,210	828,751

<i>Այլ ակտիվներ</i>		
Պահեստ	276,325	265,162
Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	1,050,074	695,805
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	97,574	29,650
Այլ ակտիվներ	8,000	403,783
Ընդամենը	1,431,973	1,394,400

Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(10,097)	(34,451)
Ընդամենը այլ ակտիվներ	3,115,204	2,252,751

23. «Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

<i>Ընթացիկ հաշիվներ</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերի	3,890	841
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի		
Հաշվեզրված տոկոսներ		
Ընդամենը	3,890	841
<i>Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ</i>		
ՀՀ կենտրոնական բանկ	10,008,259	10,017,296
վարկեր *	10,003,730	10,012,891
դեպո (հետզնման) պայմանագրեր		
այլ	4,529	4,405
ՀՀ բանկեր	167,702	-
վարկեր և ավանդներ		
ֆինանսական լիզինգ		

ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր		
այլ	167,702	
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր	39,417,294	38,989,568
վարկեր և ավանդներ	38,850,875	38,987,000
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր		
այլ	566,419	2,568
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր	-	-
վարկեր և ավանդներ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր		
այլ		
Հաշվեդրված տոկոսներ		1,299,067
<i>Ոնդամենը</i>	49,593,255	49,006,864
Ֆինանսական կազմակերպություններ	52,342,652	53,919,394
ընթացիկ հաշիվներ	221,545	101,418
վարկեր և ավանդներ	51,995,338	53,711,888
ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր		
այլ	125,769	106,088
Հաշվեդրված տոկոսներ		1,872,909
<i>Ոնդամենը</i>	52,342,652	53,919,394
Ոնդամենը պահանջներ բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	<i>101,939,797</i>	<i>102,927,099</i>

24. «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

<u>ՀՀ Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ոնթացիկ հաշիվներ	55,889	
ժամկետային ավանդներ		
Վարկեր	29,165,333	24,820,947
ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր		
Այլ		
Հաշվարկված տոկոսներ	96,451	
Ոնդամենը	29,317,673	24,820,947
<i>ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ</i>		
Ոնթացիկ հաշիվներ	6,762,884	7,232,815
ժամկետային ավանդներ	8,748,559	6,909,856
ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր		
Այլ	405,177	563,651
Հաշվարկված տոկոսներ	257,839	156,202
Ոնդամենը	16,174,459	14,862,524
<i>Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ</i>		
Ոնթացիկ հաշիվներ	243,713	266,545
ժամկետային ավանդներ	872,620	858,417
ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր		
Այլ	11,767	
Հաշվարկված տոկոսներ	43,313	13,616
Ոնդամենը	1,171,413	1,138,578
<i>ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի</i>		
Ոնթացիկ հաշիվներ	209,308	135,467
ժամկետային ավանդներ	41,299	40,819
ռեպո (հետզմման) պայմանագրեր		
Այլ	11,660	14,575
Հաշվարկված տոկոսներ	993	599
Ոնդամենը	263,260	191,460
<i>Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ</i>		
Ոնթացիկ հաշիվներ		

ժամկետային ավանդներ		
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ		
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	-	-
<i>37 ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ</i>		
Ընթացիկ հաշիվներ	11,200,303	12,007,130
ժամկետային ավանդներ	46,917,184	45,117,712
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ	232,809	100,827
Հաշվարկված տոկոսներ	892,735	875,461
Ընդամենը	59,243,031	58,101,130
<i>Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ</i>		
Ընթացիկ հաշիվներ	792,192	684,998
ժամկետային ավանդներ	7,854,652	7,911,562
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ	7,225	14,043
Հաշվարկված տոկոսներ	180,492	155,142
Ընդամենը	8,834,561	8,765,745
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	115,004,398	107,880,384

25. «Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր»

<u>Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ		
Բանկի կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր		
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր		
Բանկի կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսեր (ֆին. պարտավորություններ համարվող)		
Թողարկված այլ արժեթղթեր		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	-	-

պարտավորություններ»

<u>Մոևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մոևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ		
ֆյուչերս		
ֆորվարդ		
օպցիոն		
սվոպ	18,594	22,231
այլ		
Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ		
Այլ		
Ընդամենը	18,594	22,231

27. «Վճարվելիք գումարներ»

<u>Վճարվելիք գումարներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Շահաբաժիններ		
Հավատարմագրային կառավարման		
Սվանդների ապահովագրության գծով	34,322	33,536
Այլ	1,683	1,342
Ընդամենը	36,005	34,878

29. «Այլ պարտավորություններ»

<u>Այլ Պարտավորություններ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վճարվելիք գումարներ		377,235
Պարտավորություններ հարկերի, պարտադիր վճարների գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	73,450	482,962
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	1,241,467	319,364
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ		
Այլ	117,669	199,013
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,432,586	1,378,574

28. «Կանոնադրական կապիտալ»

31.12.11թ.-ի դրությամբ Մայր Բանկի հայտարարված և փաստացի համալրված կանոնադրական կապիտալը կազմել է 30,000,000 հազար դրամ: Բանկի նշանակալից բաժնետերերն են Credit Agricole S.A. բանկը, ՍԱԿԱՍ ԻՆՏԵՐՆԱՍԻՈՆԱԼ պարզ բաժնետիրական ընկերությունը, հասարակական կազմակերպություն հանդիսացող գյուղացիական փոխօգնության մարզային տաս միությունները: Համաձայն Բանկի կանոնադրության բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 2,500 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 12,000 հազար դրամ անվանական արժեքով: Թողարկված բոլոր

31.03.14թ.-ի դրությամբ 10% և ավելի մասնակցություն ունեցող Մայր Բանկի բաժնետերերն են.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Credit Agricole S.A.	4,668,000	16%	բանկային գործունեություն
Արմավիրի ՓՄՍ	4,224,000	14.08%	հասարակական կազմակերպություն
ՍԱԿԱՍ ԻՆՏԵՐՆԱՍԻՈՆԱԼ պարզ բաժնետիրական ընկերություն	3,732,000	12.44%	պարզ բաժնետիրական ընկերություն
Արարատի ՓՄՍ	3,684,000	12.28%	հասարակական կազմակերպություն
այլ բաժնետերեր	13,692,000	45.64%	հասարակական կազմակերպություն
Ընդամենը	30,000,000	100%	

28.1. «Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»

<u>Վերագնահատման պահուստներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վաճառքի համար նախատեսված ներդրումների վերագնահատումից առաջացած չիրացված շահույթ/վնաս	728,404	739,381
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ	3,919,150	3,927,426
Այլ պահուստներ	-	-
Ընդամենը	4,647,554	4,666,807

30. «Պահուստներ, պայմանական ղեպեր և պոտենցիալ պարտավորություններ»

<u>Պահուստներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1 Սկզբնական մնացորդ		
2 Պահուստին կատարված մասհանումներ		
3 Պահուստի օգտագործում		
4 Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		
5 Վերջնական մնացորդ		-

30.3 «Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Զօգտագործված վարկային գծեր	9,562,078	10,329,253
Տրամադրված երաշխիքներ	3,126,449	3,228,807

Տրամադրված ակտիվներ	768,195	749,738
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 9)		
	13,456,722	14,307,798

31 «Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ»

<u>Պահանջներ այլ բանկեր նկատմամբ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդ առ 1 հոկտեմբեր	8,324,192	11,026,038
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	55,976,090	32,023,574
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	52,596,306	34,725,420
Մնացորդ 31 դեկտեմբերի դրությամբ	11,703,976	8,324,192
Տոկոսային եկամուտ	1,621	63,374

<u>Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդ առ 1 հոկտեմբեր	796,767	811,956
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	135,142	82,611
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	(185,809)	(97,800)
Մնացորդ 31 դեկտեմբերի դրությամբ	746,099	796,767
Տոկոսային եկամուտ	5,782	4,873

<u>Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդ առ 1 հոկտեմբեր	333,316	
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	566,419	333,316
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	333,316	-
Մնացորդ 31 դեկտեմբերի դրությամբ	566,419	333,316
Տոկոսային եկամուտ		

<u>Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդ առ 1 հոկտեմբեր	1,904,308	2,154,955
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	477,601	1,050,788
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	(537,345)	(1,301,434)
Մնացորդ 31 դեկտեմբերի դրությամբ	1,844,564	1,904,308
Տոկոսային եկամուտ	31,333	43,225

32.1 Վարկային ռիսկ Աշխատհազրական կենտրոնացումներ

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջան				
	ՀՀ	ԱՊԳ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	36,790,198				36,790,198
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	946,405	1,311,278	26,223,102		28,480,785
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ					-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	181,556,264	18,996	259	4,525	181,580,045
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	5,808,677		970,887		6,779,564
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր					-
Ընդամենը ակտիվներ	225,101,544	1,330,274	27,194,248	4,525	253,630,592
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	62,522,503		32,629,294	6,788,000	101,939,797
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	113,513,705	34,003	1,411,171	45,519	115,004,398
Առևտրային նպատակով պահվող պարտավորություններ			18,594		18,594
Ընդամենը պարտավորություններ	176,036,208	34,003	34,059,059	6,833,519	216,962,789
Ջուտ դիրք	49,065,337	1,296,272	(6,864,811)	(6,828,994)	36,667,803

Նախորդ ժամանակաշրջան

Հողվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	45,588,579				45,588,579
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	4,478,439	1,163,976	21,227,198	121	26,869,734
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ					-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	169,270,565	4,734	706	6,475	169,282,479
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	6,243,484		995,564		7,239,048
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր					-
Ընդամենը ակտիվներ	225,581,067	1,168,710	22,223,467	6,596	248,979,840
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	14,611,345	24,051	88,291,703		102,927,099
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	99,109,394	246,410	5,413,842	3,110,738	107,880,384
Առևտրային նպատակով պահվող պարտավորություններ			22,231		22,231
Ընդամենը պարտավորություններ	113,720,739	270,461	93,727,776	3,110,738	210,829,714
Զուտ դիրք	111,860,328	898,249	(71,504,309)	(3,104,142)	38,150,126

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Զաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ / Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ / Միջին ռիսկային	Կասկածելի / Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում	172,318,287	7,008,533	5,906,183	2,428,117	7,163,869
1. Արդյունաբերություն	22,458,156	3,618,152	4,207,048	903,502	2,277,851
2. Գյուղատնտեսություն	64,059,521	803,019	464,305	99,504	1,587,719
3. Շինարարություն	4,960,811	347,870	-	-	119,113
4. Տրանսպորտ և կապ	4,298,596	92,998	141,721	-	251,941
5. Առևտուր	18,703,668	328,046	115,987	22,327	1,255,235
6. Համրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	4,539,354	126,728	382,673	1,244,991	177,883
7. Ֆինանսական հատված					
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում	48,317,209	1,536,118	475,986	118,290	1,311,720
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր	179,479	-	-	-	-
10 Հիփոթեքային	4,801,491	155,602	118,462	39,503	182,406
Ռեզիտորական պարտքեր	13,235,587	155,731	51,729	17,028	
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	6,779,564				
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում երաշխիքներ	13,356,342	60,681	18,473	6,653	14,573
ակրեդիտիվներ	3,126,449				
	768,195				

Նախորդ ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Զաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ / Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ / Միջին ռիսկային	Կասկածելի / Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում	168,382,348	1,993,153	1,265,630	935,562	5,636,803
1. Արդյունաբերություն	31,561,853	481,348	247,429	154,694	1,524,353
2. Գյուղատնտեսություն	50,917,247	511,026	314,657	69,572	1,647,367
3. Շինարարություն	4,994,053	991	17,753	-	118,114
4. Տրանսպորտ և կապ	4,456,216	47,679	49,934	137,721	54,451
5. Առևտուր	20,241,646	75,822	127,003	441,537	984,798
6. Համրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	5,505,397	41,756	58,041	-	200,455
7. Ֆինանսական հատված	3,476,122				
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում	42,441,388	708,462	319,998	112,786	959,264
8.1 անշարժ գույքի գրավով		50	6,040	3,761	6,608,937
8.2 ավտոմեքենայի գրավով					962,537
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր	93,232		26,213		
10 Հիփոթեքային	4,695,195	126,069	104,601	19,252	148,001

Դերհտորական պարտքեր	2,142,587	47,864	13,731	5,180	-
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	7,239,048				
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այլ	14,246,915	31,078	12,429	5,292	12,084
թվում երաշխիքներ	3,223,307	5,500			
ակրեդիտիվներ	749,738				

**32.2 Շուկայական ռիսկ
Արտարժույթի ռիսկ**

Հաշվետու ժամանակաշրջան

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ*	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	19,666,282	16,497,756	626,160	36,790,198
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	239,769	27,381,866	859,150	28,480,785
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ			-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	105,062,219	76,517,826	-	181,580,045
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	5,711,042	1,068,522	-	6,779,564
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
Ընդամենը ակտիվներ	130,679,312	121,465,970	1,485,310	253,630,592
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	37,194,210	64,304,132	441,455	101,939,797
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	54,654,544	59,454,635	895,219	115,004,398
Ընդամենը պարտավորություններ	81,640,029	126,057,468	1,092,189	208,789,686
Զուտ ռիսկ	49,039,283	(4,591,498)	393,121	44,840,906

Նախորդ ժամանակաշրջան

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ*	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	23,596,529	21,022,335	969,715	45,588,579
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	725,182	25,287,494	857,058	26,869,734
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ			-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	91,620,346	77,662,133	-	169,282,479
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	6,644,419	594,629	-	7,239,048
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
Ընդամենը ակտիվներ	122,586,476	124,566,591	1,826,773	248,979,840
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	32,431,070	70,495,942	87	102,927,099
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	50,198,623	56,472,993	1,208,768	107,880,384
Ընդամենը պարտավորություններ	82,629,693	126,968,935	1,208,855	210,807,483
Զուտ ռիսկ	39,956,783	(2,402,344)	617,918	38,172,357

Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ 30.08.14	6,446,798	7,009,923		13,456,722
--	-----------	-----------	--	------------

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Հողվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջան		Նախորդ ժամանակաշրջան	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում				
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում		9.75	9.50	8.34
- միջբանկային վարկեր		9.75	10.21	8.34
- միջբանկային ռեպո			9.50	
- միջբանկային տոկոսային սվոպ				5.25
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	17.97	13.12	18.16	12.55
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	12.71		12.29	
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր				
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում	9.27	4.18	9.35	4.45
- վարկեր	9.27	4.18	9.35	4.45
- միջբանկային ռեպո				
- միջբանկային տոկոսային սվոպ				
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	8.32	5.08	5.60	5.20
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով				

32.3 Իրացվելիության ռիսկ

Հողվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջան		Մարմանը մնացել է				Անժամկետ	Ընդամենը	
	Չաշխատող	ժամկետային	ցպահանջ և մինչև 1 ա	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի			5 տարուց ավելի
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ								-	
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ	-	-	36,480,198	-	-	-	-	310,000	36,790,198
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	24,269,299	2,469,907	613,917	2,899	-	1,124,764	28,480,785
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	821,455	13,763,289	3,601,640	7,971,801	61,388,348	92,456,603	1,576,910	-	181,580,045
վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	-	-	1,466,159	708,129	374,198	3,584,927	-	646,152	6,779,564
Այլ պահանջներ	183,459	-	325,059	-	300,189	-	-	2,306,497	3,115,204
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	1,004,914	13,763,289	66,142,354	11,149,837	62,676,652	96,044,429	1,576,910	4,387,413	256,745,797
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	5,450,245	8,299,806	17,520,105	70,564,898	-	104,743	101,939,797
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	32,158,221	12,485,161	37,984,972	30,439,100	1,724,734	212,209	115,004,398
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություն	-	-	-	-	-	18,594	-	-	18,594
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	37,608,466	20,784,967	55,505,076	101,022,592	1,724,734	316,952	216,962,788
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	1,004,914	13,763,289	28,533,888	(9,635,131)	7,171,575	(4,978,164)	(147,824)	4,070,461	39,783,009
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք			43,302,091	33,666,960	40,838,536	35,860,372	35,712,548	39,783,009	

Հողվածի անվանումը	Նախորդ ժամանակաշրջան		Մարմանը մնացել է				Անժամկետ	Ընդամենը	
	Չաշխատող	ժամկետային	ցպահանջ և մինչև 1 ա	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի			5 տարուց ավելի
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ								-	
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ	-	-	45,078,579	-	-	-	-	510,000	45,588,579
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	20,525,687	4,470,348	1,420,033	-	-	453,666	26,869,734
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	434,734	3,607,465	3,073,224	7,137,368	57,280,178	91,170,288	6,579,221	-	169,282,479
վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	-	-	926,560	3,097	1,704,260	4,605,131	-	-	7,239,048
Այլ պահանջներ	-	-	380,081	42,795	13,418	33,546	-	-	469,840
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	434,734	3,607,465	69,984,132	11,653,608	60,417,890	95,808,965	6,579,221	963,666	249,449,681
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	2,655,782	10,004,528	22,402,695	67,719,050	-	145,044	102,927,099
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	29,698,113	11,746,855	33,577,539	21,366,372	11,491,505	-	107,880,384
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություն	-	-	22,077	154	-	-	-	-	22,231
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	32,375,972	21,751,537	55,980,235	89,085,422	11,491,505	145,044	210,829,714

Ձուտ իրացվելիության ճեղքվածք	434,734	3,607,465	37,608,159	(10,097,929)	4,437,655	6,723,543	(4,912,284)	818,622	38,619,966
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք			41,650,358	31,552,430	35,990,085	42,713,628	37,801,344	38,619,966	

Ռիսկի կառավարում

Խմբի գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում։ Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են։ Այդուհանդերձ, Խմբի նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Խմբի ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները։

Խմբի ռիսկի կառավարման քաղաքականության նպատակն է ախտորոշել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, և արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը։ Խոււմը պարբերաբար վերանայում է ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը շուկայում, ապրանքներում փոփոխություններն արտացոլելու և լավագույն փորձին հետևելու համար։

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի և Խոււմի այլ բաժինների կողմից ըստ ՏՃօրենքների Խորհրդի հաստատած քաղաքականության։ ՌԿԲ կողմից ախտորոշվում, գնահատվում և հեջավորվում են ֆինանսական ռիսկերը Խմբի գործառնական միավորների հետ սերտ համագործակցության միջոցով։ Խորհուրդը հաստատում է է սկզբունքներ ռիսկի ամբողջական կառավարման համար, ինչպես նաև քաղաքականություն հատուկ բնագավառների վերաբերյալ, ինչպիսիք են փոխարժեքային ռիսկը, տոկոսադրույքի ռիսկը, վարկային ռիսկը, աճանցյալ և ոչ աճանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը։ Որպես ապահովում ներքին արևդիտը պատասխանատու է ռիսկի կառավարման անկախ գնահատման և հսկողության ընդհանուր միջավայրի համար։

Կարևորագույն ռիսկերն են վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը և գործառնական ռիսկը։ Շուկայական ռիսկը ներառում է փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և այլ գնային ռիսկերը։

Վարկային ռիսկ

Խմբի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի` կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Խմբին կրուստներ կարող է պատճառել։ Վարկային ռիսկը Խմբի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Խոււմըն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում։ Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հաճեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Խմբի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ։ Ռիսկն առևլա է նաև արտհաշվկնշային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները։ Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի ՌԿԲ և վարկային տնօրինության կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Խորհրդին, Ռիսկերի կոմիտեին և լիսավոր գործադիր տնօրենին։

Խոււմըը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները` մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով։

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա և վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով։ Ըստ արդյուններության ճյուղերի ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Խորհրդի կողմից։

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պրտեմցիալ վարկառուների` մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով։

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ։

Գրավ

Խոււմըը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար։ Դանըընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը։ Խոււմըը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ։ Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

Դիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,

Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները` շենքերը, այլ հիմնական միջոցներ, պաշարները,

Ֆինանսական գործիքները` պարտքային և բաժնային արժեթղթերը,

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը, ինչպես նաև ֆիզիկական անձանց տրամադրվող վարկային գծերը ապահովված են գրավներով։ Ի լրումն, վարկային կրուստը նվազագույնի հասցնելու համար Խոււմըը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում։

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով։ Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում։

Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է։ Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը։ Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները` Խմբի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անումից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ Խմբից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը։

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը։

Այս դեպքում, հնարավոր կրուստների գումարը, որ Խոււմըը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին։

Սակայն հնարավոր վճախի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում։ Խոււմըը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները։

Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները։ Խոււմըը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով։

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Խոււմըը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով։ Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի հավաստելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված ստաոյքները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգուության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները։ Արժեզրկումից կրուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն։

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման անխնայտ հատկանիշներ։ Արժեզրկումից կրուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ` դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին։

Խմբային զննհատոււնը հաշվի է առնոււմ այն արժեգրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելոււմ, նույնիսկ եթե անհատական զննհատման մեջ արժեգրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեգրկման կրորստները զննհատվոււմ են հաշվի առնելուվ հետևյալ տեղեկատվությունը պորտֆելոււմ կրորստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կրորստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեգրկման դեպքոււմ սպասվող վճարումները: Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեգրկման զննհատոււնը և պահուստավորոււմն իրականացվոււմ է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Ժամկետանց, բայց չարժեգրկված վարկեր
Ժամկետանց են համարվոււմ այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գոժով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեգրկված չեն:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Խոււմըը տարանջատոււմ է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվոււմ և վերահսկվոււմ է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Խոււմըը չոււմի շուկայական ռիսկի զգալի կենտրոնացոււմներ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագոււմ է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի ՏՃօրեւների Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվոււմ են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազամվարություն է օգտագործվոււմ դրանք սահմանված շրջանակներոււմ պահելու համար:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներոււմ փոփոխությունների հետևանքով: ՏՃօրեւների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվոււմ են օրական կտրվածքով: Արտարժույթի ռիսկը վերահսկվոււմ է օգտագործելով VAR մեթոդոլոգիան:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ՝ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներոււմ: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Խոււմըը մերգրավոււմ է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրոււմն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարոււմ է ակտիվները հաշվի առնելուվ իրացվելիության ռիսկը և վերլուծոււմ է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառոււմ է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի զննհատումները:

Խոււմըը պահոււմ է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքոււմ: Խոււմըն ոււմի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Խոււմըը ԳՅ կենտրոնական բանկոււմ պահոււմ է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 8%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 12%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 13-ը): Իրացվելիության դիրքը զննհատվոււմ և կառավարվոււմ է տարբեր սցենարների դեպքոււմ, հաշվի առնելուվ սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Խմբի հետ մասնավորապես:

Խմբի իրացվելիության կառավարոււնը պահանջոււմ է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Խոււմըը հաշվարկոււմ է իրացվելիության ցուցանիշները ԳՅ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

33.Կապիտալի համարժեքություն

Խոււմըը պահպանոււմ է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Խոււմբի կապիտալի համարժեքությունը այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվոււմ է նաև օգտագործելուվ Խոււմբային Վերահսկողություն Բազելյան Դանձնաժողովի, ինչպես նաև ԳՅ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Կապիտալի համարժեքություն

Խոււմբի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Խոււմբի կապիտալը համապատասխանոււմ է հաստատված պահանջներին, և որ Խոււմըը պահպանոււմ է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը անրապահելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Կապիտալի համարժեքություն

Խոււմըը կառավարոււմ է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացոււմ համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Խոււմըը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներոււմ, քաղաքականությունոււմ և գործընթացներոււմ փոփոխություններ չեն եղել:

ԳՅ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվոււմ է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառոււմ է բաժնետիրական կապիտալը, եմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվոււմ ընթացիկ տարվա շահույթը, զխիսվոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվոււմ է ԳՅ կենտրոնական բանկի պահանջների և ԳՅ հաշվապահաական հաշվառման ստանդարտների համաձայն: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է երկրորդային կապիտալը, որը ընդգրկոււմ է վերազմաստածան և այլ պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվների չափվոււմ են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի զննհատման:

Ժամանակաշրջանի ընթացքոււմ Խոււմըը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նորմատիվը:

2009թ. հոււմվարի 1-ից ԳՅ ԳՅ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվոււմ է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 5,000,000 հազար ԳՅ դրամ գումարով:

34. «Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք»

	<i>Դաշվետու ժամանակաշրջան</i>		<i>Նախորդ ժամանակաշրջան</i>	
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>	Դաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Դաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	28,480,785	28,480,785	26,869,734	26,869,734
Դաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	181,580,045	181,580,045	169,282,479	169,282,479
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	101,939,797	101,939,797	102,927,099	102,927,099

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	115,004,398	115,004,398	107,880,384	107,880,384
--	-------------	-------------	-------------	-------------

35. «Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում բացակայում է:

36. «Ակաճանաչում»

Ակաճանաչում բացակայում է:

37. «Գրավադրված ակտիվներ»

Գրավադրված ակտիվները բացակայում են:

38. «Ընդունված գրավ»

Գրավի տեսակը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	Նախորդ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ
Այլ արժեթղթեր	2,701,348	2,693,348
Թանկարժեք զարդեր, ոսկու քարեր, թանկարժեք քարեր	10,376,188	9,613,043
Անշարժ գույք և հիմնական միջոցներ	163,735,378	165,494,314
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	24,699,942	22,439,909
Դրամական միջոցներ	2,436,537	2,761,712
Այլ գրավ	1,632,752	1,593,402
Ընդամենը	205,582,145	204,595,728

39. «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Պարտավորությունների չկատարում/խախտում բացակայում է:

Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրեն

Հ. Անդրեասյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ս. Ջավադյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 21/07/2014թ.

